
Leder

Succesfulde partnerskaber mellem forskningsverdenen og den pædagogiske verden kan ofte tilskrives en systematisk forskningsinformeret kompetenceudvikling, som både ledelse og pædagogisk personale har gennemgået i den aftalte projektperiode. Det ser vi eksempler på i flere artikler i dette nummer af Paideia.

Gennem den aftalte projektperiode udvikler ledelse og det pædagogiske personale det samme fagpædagogiske sprog og forsøger ihærdigt at ændre på traditioner og kulturer. Men de overser ofte, at netop indarbejdelse af nye traditioner og kulturer tager uhørt lang tid. Tidsperspektivet for succes i skolers forbedrings- eller forandringsarbejde kan sættes til 5-8 år. I de fleste projekter i både Sverige, Norge og Danmark vil tidsperspektiver meget ofte bestå af 2-3 år.

Frans Ørsted Andersen, Dirk Mitchel-Scherges, Kari Kragh Blume Dahl og Anita Graarup Steen står bag artiklen "Stigende lærermangel – forklaringer og mulige løsninger fra WATSup-projektet", der er nummer to i serien om WATSup-projektet. WATSup er et komparativt tværnationalt forskningsprojekt, der undersøger fænomenet lærermangel i de tre deltagende lande. Den første artikel "Lærermangel i Danmark" blev publiceret i Paideia nr. 22 i november 2022 og kan findes på <https://tidsskrift.dk/Paideia>. I projektet er der gennemført både kvantitative (spørgeskemaer) og kvalitative (interviews) undersøgelser med uddannede lærere, der har forladt professionen, og nyuddannede samt mere erfarne lærere, der har været lærere i folkeskolen i en årrække. I denne anden artikel præsenteres undersøgelsens resultater, og der gives forslag til mulige løsninger.

Artiklen "Villkor för lärares och forskares deltagande i ett praktisknära forskningsprojekt om professionell digital kompetens" af Ewa Skantz-Åberg, Pernilla Karlsson, Annika Lantz-Andersson, Mona Lundin, Sara Tordebring, Gunilla Vollmer og Pia Williams har som formål at diskutere vilkår for lærere og forskere, der deltager i praksisnære forskningsprojekter. Her beskrives lærere og forskeres deltagelse i et forskningsprojekt og en ændring i digital undervisningspraksis som følge heraf. Gennem arbejdet udvikles en praksisnær samarbejdsmodel i fire faser. Resultaterne viser, at samarbejdsmodellens design giver mulighed for kollegial metarefleksion, hvor de forskellige faglige færdigheder og erfaringer bliver centrale. Medindflydelse er betingelser for underviseres og forskeres deltagelse i et praksisbaseret forskningsprojekt om professionelle digitale færdigheder.

"Mentorrollen – refleksioner FØR og EFTER mentorkursus" af Elisabeth Halse og Lisbeth Lunde Frederiksen præsenterer en forskningsbaseret uddannelsesmodel for mentorordninger, der

kan bane en vej til at hindre, at nyuddannede forlader lærergerningen. Der mangler nemlig både uddannede mentorer og uddannelsesmuligheder. Nyere forskning om mentoruddannelser er primært angelsaksisk, der findes kun lidt nordisk og meget lidt dansk. Baseret på denne eksisterende forskning udviklede forfatterne et mentorkursus for mentorer for nye lærere for at undersøge deltagernes refleksioner over relevant indhold for mentorer i en dansk kontekst. Studiet viser, at deltagerne var optaget af at definere mentorrollen tydeligere gennem styrket vejledningsfaglighed, at forstå den nye lærer som en ressource samt at udarbejde lokale, formelle funktionsbeskrivelser. Disse fund er væsentlige i udviklingen af fremtidige mentoruddannelser.

Pauline Books artikel "Naturfag i flerspråklige klasser – en ressursorienteret model" fokuserer på, hvordan en integreret sprog- og fagundervisning kan gennemføres i sprogligt heterogene naturvidenskabelige klasser på mellemtrinnet. Mange elever i norske klasseværelser undervises i dag i naturvidenskab på et andet sprog. I en sådan undervisningssammenhæng skal elever med en bred vifte af sprogoplevelser lære fag sammen, hvilket ofte er udfordrende for både lærere og elever. Med en baggrund i forskning inden for videnskab og sprog foreslår forfatteren en model, der kan synliggøre, hvordan pensum, fysisk læringsmiljø, situationer for faglig mestring og samarbejde samt interaktioner tilsammen kan fremme læring for elever, der lærer naturvidenskab på førstesproget og på et andet sprog. Dimensioner i modellen har betydning for, hvordan elever lærer naturfag igennem sprog og oplevelser, gennem metaperspektiver og kontekst, samt engagement og aktiv deltagelse.

Margareta Serder stiller i sin aktuelle kommentar "PISA 2022 – ett belägg för kunskapskollaps eller för att skolgång gör skillnad?" store og nødvendige spørgsmål som: Hvordan skal vi forstå resultaterne? Og hvordan kan vi forholde os til PISA fremover? Kommentarens udgangspunkt er Sverige, men situationen er parallel i både Norge og Danmark.

God fornøjelse med læsningen.

Ole Hansen, Marita Cronqvist, Anita Eriksson, Thomas Nordahl, Charlotte Ringsmose og Anne-Karin Sunnevåg